

Un gentleman de Sabadell

 quaderndelesidees.press/un-gentleman-de-sabadell/

2 de febrer de 2022

Se'm demana que parli de Joan Cuscó i Aymamí, de com el veia, del record que en tinc, i de quin és per a mi el seu llegat. I ho faig amb molt de gust, perquè en Cuscó era una d'aquelles persones que et trobes en el camí de la vida i de les quals sempre te'n recordes agradablement.

La nostra relació es va iniciar a finals dels anys setanta. Jo aleshores començava en el periodisme escrit com a redactor del *Diari de Sabadell*, que en aquell temps tenia la redacció i els tallers al carrer de Cellers. Feia relativament poc que ell i mossèn Camil Geis havien creat l'associació dels Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell i havien posat en marxa la revista *Quadern*, en la qual abocaven la seva passió per la literatura catalana i per l'activitat i els protagonistes culturals de la nostra ciutat, que ambdós coneixien i conreaven molt bé.

Volien «valoritzar un present que té molt de passat gloriós», segons confessaven a la presentació de la primera edició de la revista. I afegien: «de vegades ens detindrem en un present encara en projecció de futur. De vegades, girarem els ulls vers un passat més passat». Pretenien recórrer la «geografia espiritual i cultural de la nostra terra» i era sobre aquesta base que escrivien i evocaven les persones rellevants que coneixien i havien conegut, en descrivien el seu tarannà humanista i la vinculació que tenien amb la seva obra i pensament, amb el propòsit que el seu exemple servís per «encoratjar les iniciatives de les noves promocions».

Joan Cuscó, com a editor i escriptor, amb les seves recordades «Semblances», que van encetar dos homenots de casa com Joan Oliver i Sellarès i Pau Vila i Dinarès, i Camil Geis com a «redactor en cap», amb la seves pàgines poètiques i, més endavant, explicant-nos com eren les persones del país que havia trobat pel camí, omplien mensualment una publicació que aviat va aplegar altres col·laboradors i que va anar esdevenint el referent de l'activitat cultural ciutadana i dels seus oficients. Un treball periodístic que avui, més de quaranta anys després, és d'un enorme valor historiogràfic i una aportació essencial per conèixer i comprendre un temps clau per al país i la nostra ciutat en el seu pas de la dictadura franquista a la democràcia borbònica.

En aquell temps encara incert del que creiem que era el final del franquisme, però a la vegada un temps d'il·lusió i d'esperança per a tothom, i molt més encara per a les persones com Joan Cuscó i els de la seva generació, que havien viscut i patit silenciosament, i «amb la llengua al cul» —com canta Serrat— la llarga postguerra, dedicats *full time* molts d'ells a la seva feina en el tèxtil, com en Cuscó, vaig tenir la sort de conèixer-lo. Me'l va presentar Ricard Simó i Bach, que era amic i company de viatges comercials i de confabulacions patriòtiques del meu sogre, Ramon Rocabert i Mir, que amb en Simó, en Cuscó i en Geis formaven un quartet de lletraferits més aviat contuberniós. Ricard Simó li va fer tan bé l'article sobre mi —de fet, en Simó n'era un especialista— que, a partir de llavors, el fundador i editor de *Quadern* sempre em va mirar amb molt bons ulls. I jo també a ell.

Per la meva labor periodística, coincidíem en molts actes de la ciutat i sempre ens saludàvem molt cordialment; més endavant també a la Fundació Bosch i Cardellach, a la qual em vaig incorporar, i després Joan Cuscó em va «fitxar» per a la seva revista i vaig entrar al consell de redacció de *Quadern* durant un temps, juntament amb Josep Milà Masoliver. Fèiem les reunions a la seu de l'associació i la revista, en aquell piset del número 5 del carrer de Sant Antoni. Aquesta vinculació, però, va ser una etapa curta, perquè jo tenia altres obligacions i prioritats.

Cuscó era un home culte i afable, de tracte exquisit; una persona d'ordre i ben relacionada, dotada d'una mà esquerra insuperable, que encarnava com ningú la ponderació i l'equilibri, un *gentleman* pròxim i discret, un home de Sabadell implicat amb Sabadell, integrant d'una fornada de sabadellencs ferits per les lletres i les inquietuds intel·lectuals, de les quals Cuscó i *Quadern* en van saber ser catalitzadors i divulgadors. Persones com Pere Roca Garriga, Joan Alsina Giralt, Joan Farell Domingo, Miquel Crusafont Pairó, Agustí Masvidal Salavert, Josep Torrella Pineda, Rafael Subirana Ollé, Joan Arús Colomer, Joan Garriga Manich, Joan Ripoll Bisbe, Antoni Sala Serra, Lluís Vila Plana, Ramon Vall Rimblas, Joaquim Busquets Gruart, Joan Vila Casas o Joan Oliu Pich —veritable mecenes de *Quadern*— són alguns bons representants d'aquests coetanis locals de què parlo i que com Cuscó semblaven tallats amb el mateix patró.

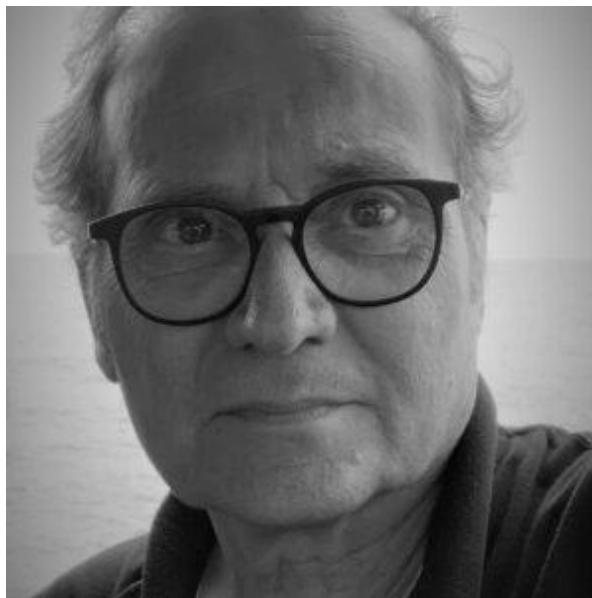
L'industrial, editor, periodista i escriptor, Joan Cuscó, o l'il·lustrador i guionista *Xèspir*, va ser, sobretot, un «sabadellenquista» a ultrança i un activista cultural tenaç i incansable per amor a l'art i als artistes de la ploma, el pinzell i el cisell; un home intel·ligent i sensible a la cultura que amb pragmatisme, esforç i perseverança va saber deixar-nos

una notable obra publicada que avui és una magnífica contribució al coneixement de la nostra gent, del nostre patrimoni i de la nostra activitat i inquietud culturals en un període trasbalsat de canvis polítics, socials i econòmics profunds com va ser el de l'últim quart del segle XX.

Manel Camps i Bosser

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avis legal](#) i [política de privacitat](#).

Manel Camps i Bosser